

Nieuws: waar of niet waar?

5 **Nepnieuws, je hoort de term steeds vaker. Soms zijn nepberichten als grap bedoeld of om je mening over iets of iemand te veranderen, maar soms ook om geld te verdienen. Dan word je naar een website gelokt waar advertenties op staan. Zo wordt geld verdiend. Maar hoe weet je nou of een bericht waar is of niet? En wat doe je als je zo'n bericht ziet? Uit onderzoek blijkt dat veel mensen een nepbericht toch delen met anderen. Ook als ze denken dat het niet klopt.**

Nieuwscheckers: Wie zijn dat?

10 Er zijn allerlei organisaties die het nieuws controleren, onder meer Nieuwscheckers. Het project Nieuwscheckers bestaat al sinds 2009. Toen lieten Alexander Pleijter en Peter Burger, twee docenten van de Universiteit van Leiden, studenten nieuwsberichten controleren. Op die manier konden ze studenten van de opleiding *Journalistiek en Nieuwe Media* leren om overal vragen bij te stellen. En om kritisch een bericht te lezen. Het was dus bedoeld als leerproject. Maar inmiddels is Nieuwscheckers meer dan alleen een project voor studenten. Nieuwscheckers heeft samengewerkt met Facebook en nieuwswebsites als Nu.nl. En ze hopen dat in de toekomst weer te gaan doen. Ze helpen nepnieuws en broodje aapverhalen te bestrijden. En 15 Nieuwscheckers is niet de enige. Er zijn wereldwijd bijna 150 organisaties die het nieuws controleren.

Veel berichten niet bewust nepnieuws

20 'Ik denk dat veel berichten niet bewust bedoeld zijn als nepnieuws', zegt één van de studenten van Nieuwscheckers. 'We worden in Nederland niet overstroomd door leugens, hoor. Het is meer gemakzucht van een beetje luie journalisten. En soms ook door een gebrek aan journalisten op een redactie. Daardoor worden niet alle feiten meer gecheckt. En zo worden er fouten gemaakt. Dat komt ook door het snelle online nieuws. Want dan gaat het om *get it first*, en niet meer om *get it first, get it right*.' Nieuws moet zo snel mogelijk op een website worden geplaatst. En dan is er niet altijd voldoende tijd om te checken of het ook echt klopt.

Om welke berichten gaat het?

25 Belangrijk voor de berichten die Nieuwscheckers controleert is dat ze gaan om nieuws waarin feitelijke beweringen worden gedaan. Meningingen en satire horen daar dus niet bij. Want bij meningingen gaat het niet om feiten die je kunt controleren, maar om wat iemand vindt. En bij satire worden expres grappen gemaakt over het nieuws. Daarnaast checkt Nieuwscheckers alleen berichten die niet al te veel werk kosten. Want het aantal Nieuwscheckers is klein. Het nieuws komt ook uit verschillende bronnen, 30 zoals kranten, radio, televisie en sociale media. Het kunnen berichten over onderzoek zijn, maar ook politiek nieuws. Tevens worden filmpjes en foto's gecontroleerd op echtheid.

Hoe wordt een bericht gecontroleerd?

35 De werkwijze is eenvoudig maar doeltreffend. Een voorbeeld van een nieuwsbericht dat gecheckt is, had als kop *We hebben bewijs: frikandellen zijn gezond!* Volgens het bericht op internet toonde onderzoek aan dat frikandellen gezond zijn. We moesten er zelfs meer van eten. Jammer maar helaas: het klopt niet. Hoe Nieuwscheckers dat controleerde? Er werd gezocht naar het onderzoek, maar er werd niets gevonden. Er is geen onderzoek dat aantoont dat frikandellen gezond zijn. Het is dus een hoax: een nepbericht. Misschien toch wel jammer?

Naar: nieuwscheckers.nl